

LUKAS

22:39-71

Jezus bidt in Gethsemane, wordt gearresteerd, door Petrus verloochend en door het Sanhedrin veroordeeld.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/22-39-71

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Van de bovenzaal naar Gethsemane	3 min	4
2	Jezus' gebed in Gethsemane	4 min	6
3	De drinkbeker en onderwerping aan Gods wil	4 min	7
4	De engel en de slapende discipelen	2 min	10
5	Judas' verraad en Petrus' zwaard	3 min	11
6	Malchus' oor afgehakt en genezen	3 min	12
7	Waarom Petrus zijn zwaard moest opbergen	3 min	14
8	De drinkbeker van het lijden aanvaarden	4 min	16
9	Bidden naar Gods wil	3 min	18
10	De heimelijke arrestatie en de Schrift	3 min	19
11	De discipelen vluchten en volgen op afstand	2 min	21
12	Petrus verloochent Jezus driemaal	2 min	22
13	Verschillen tussen de evangelierverslagen	3 min	23
14	Paulus' vergissing en Bijbelse inspiratie	3 min	25

15	Betrouwbaarheid zonder absolute onfeilbaarheid	6 min	26
16	Bespotting en verhoor door het Sanhedrin	2 min	29
17	De Zoon des mensen en de Zoon van God	3 min	31
18	Jezus voor Annas, Kajafas en de Raad	4 min	33
19	Het ochtendproces en de valse getuigen	3 min	35
20	Godslastering en Romeinse toestemming	3 min	36
21	Pilatus, Herodes en de Romeinse processen	4 min	38
22	Valse aanklachten en religieuze macht	2 min	39
23	Joodse en Romeinse rechtspraak vergeleken	2 min	40
	Om verder te lezen		41

1

Van de bovenzaal naar Gethsemane

We beginnen bij Lukas 22, vers 39. Toen we de vorige keer ophielden, was Jezus met Zijn discipelen in de bovenzaal. Johannes geeft ons veel meer informatie over wat daar in de bovenzaal werd besproken. In feite vormen verscheidene hoofdstukken van Johannes — hoofdstuk 13, 14, 15 en 16 — wat wij de rede in de bovenzaal noemen.

Het doel van de bijeenkomst in de bovenzaal was de viering van het Pascha. Bij die gelegenheid stelde Jezus in wat wij het Avondmaal, de eucharistie of de avondmaalsmaaltijd noemen. Hij gaf het Pascha opnieuw betekenis en zei:

En Hij nam brood en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en gaf het aan hen met de woorden: Dit is Mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. Evenzo nam Hij ook de drinkbeker na het gebruiken van de maaltijd en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed, dat voor u vergoten wordt.

LUKAS 22:19-20

Er werd aan tafel gesproken, en dat gesprek duurde waarschijnlijk uren. Johannes heeft er meer van vastgelegd dan wie ook. Maar Lukas heeft een klein gedeelte vastgelegd dat we nergens anders vinden. Dat staat in de verzen die we de vorige keer hebben behandeld, vers 35 tot en met 38. Daar geeft Hij hun instructies voor hun toekomstige verkondigingswerk en noemt Hij enkele veranderingen in de instructies die Hij hun had gegeven toen Hij hen voor korte tijd had uitgezonden.

Bij die gelegenheden had Hij hun gezegd dat ze geen voorraden voor zichzelf moesten meenemen. Ze moesten leren dat God zou voorzien, zelfs als ze niet voor zichzelf konden zorgen of dat niet deden. Nu zegt Hij: „Jullie hebben die les geleerd.” Volgens

mij zegt Hij: „Jullie hoeven dat niet meer te doen. Van nu af aan mogen jullie ervan uitgaan dat jullie die les hebben geleerd en gewoon reizen zoals ieder ander dat zou doen, waarbij jullie meenemen wat nodig is.”

Aan het einde staat die raadselachtige uitspraak over zwaarden. We hebben misschien wel zes verschillende mogelijke interpretaties van die uitspraak overwogen. Ik heb voor mezelf nooit naar tevredenheid kunnen vaststellen welke interpretatie juist is.

Nu verlaten ze de bovenzaal en gaan ze naar de hof van Gethsemane. We lezen in vers 39 — en vanaf dit punt vinden we voor alles parallelle passages in de andere evangeliën. Dat komt doordat het lijden van Christus het hoofdonderwerp van alle vier de evangeliën is. Daarbij gaat het vooral om Zijn processen, kruisiging en opstanding: alles wat ons in Lukas nog te wachten staat. Alle vier de evangeliën besteden buitengewoon veel aandacht aan deze korte periode. In één evangelie krijgt de lijdensweek zelfs een kwart van alle aandacht, en in een ander bijna de helft. Hoewel het maar om één week gaat, wordt die duidelijk uitvoeriger behandeld dan enig ander deel van het leven van Jezus. Blijkbaar vonden de evangelieschrijvers dat deze week de diepste betekenis had.

En daarom lezen we:

2

Jezus' gebed in Gethsemane

En Hij ging de stad uit en vertrok, zoals Hij gewoon was, naar de Olijfberg; en ook Zijn discipelen volgden Hem. Toen Hij op die plaats gekomen was, zei Hij tegen hen: Bid dat u niet in verzoeking komt. En Hij verwijderde Zich van hen ongeveer een steenworp afstand, knielde neer en bad: Vader, als U wilt, neem deze drinkbeker van Mij weg; maar laat niet Mijn wil, maar de Uwe geschieden. En aan Hem verscheen een engel uit de hemel, die Hem versterkte. En Hij kwam in zware zielenstrijd en bad des te vuriger. En Zijn zweet werd als grote druppels bloed, die op de aarde neervielen. En toen Hij van het gebed opgestaan was, kwam Hij bij Zijn discipelen en vond hen slapend van droefheid. En Hij zei tegen hen: Hoe kunt u slapen! Sta op, en bid dat u niet in verzoeking komt.

LUKAS 22:39-46

Dit vertelt ons dat Hij vanuit de bovenzaal naar de Olijfberg ging. Het laatste Avondmaal vond blijkbaar in Jeruzalem plaats. De Olijfberg lag direct ten oosten van Jeruzalem. Wanneer je de stad aan de oostkant verlaat, begin je al snel de Olijfberg te beklimmen.

In Mattheüs en Markus wordt ons verteld dat deze specifieke plaats op de hellingen van de Olijfberg, waar Jezus op deze manier bad, de hof van Gethsemane heette. Er wordt ons ook verteld dat de discipelen weliswaar met Hem meegingen, maar dat slechts drie van hen met Hem de hof in mochten gaan om te bidden. Negen discipelen bleven bij de ingang achter toen Hij naar binnen ging. Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes mee, die wij als de binnenste kring van Zijn discipelen hebben beschouwd. Zij gingen met Hem de hof in, waar ze Hem kennelijk konden horen bidden.

Ze vielen inderdaad in slaap en hoorden daarom niet veel meer dan wat ze hebben vastgelegd. Mensen hebben gezegd: „Als ze in slaap vielen, hoe konden ze dan vastleggen wat Jezus zei?” Ze hebben niet veel vastgelegd van wat Jezus zei. Blijkbaar bad Hij een uur lang, en het enige wat wij daarvan te horen krijgen is:

Vader, als U het wilt, neem deze beker dan van Mij weg.

De andere evangeliën vertellen ons dat Hij dit in feite drie keer deed. Lukas brengt het terug tot één keer. Hij ontkent niet dat Jezus het nog twee keer deed. Maar omdat de andere twee keren geen verdere inhoud hadden dan wat hier over de eerste keer wordt vermeld, vertelt dit ons het hele verhaal van wat Jezus bad.

Hij zei hun wel dat ze met Hem moesten waken en bidden, maar ze waren daar niet toe in staat. Ze vielen in slaap, en dat gebeurde alle drie de keren. Opnieuw vertelt Lukas ons maar over één van die keren. Maar drie keer bad Jezus op deze manier, ging Hij terug en trof Hij Zijn discipelen slapend aan. Hij maakte hen wakker en drong er bij hen op aan wakker te blijven en te bidden, opdat ze niet in verzoeking zouden komen. Hij ging weer terug om te bidden, kennelijk binnen gehoorsafstand. Lukas zegt dat het ongeveer een steenworp ver was. Ik weet niet precies hoe ver een steenworp is. Het lijkt me nogal een onnauwkeurige maat. Ik zou een steen iets verder of iets minder ver kunnen gooien dan iemand anders. Ik zou denken dat een klein oud vrouwtje een steen een meter of dertig zou kunnen gooien, en een sterke quarterback misschien wel negentig meter. Ik weet niet hoe ver Hij bij hen vandaan was, maar Hij was op enige afstand. Toch bad Hij luid genoeg dat Zijn discipelen Zijn gebeden konden horen.

3

De drinkbeker en onderwerping aan Gods wil

Lukas zegt dat Jezus tegen Zijn Vader zei:

Als U het wilt, neem deze beker dan van Mij weg.

Zowel Mattheüs als Markus werpen in feite de vraag op of het mogelijk is:

En nadat Hij iets verder gegaan was, wierp Hij Zich met het gezicht ter aarde en bad: Mijn Vader, als het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan. Maar niet zoals Ik wil, maar zoals U wilt.

MATTHEÛS 26:39

In Markus zegt Hij:

En Hij zei: Abba, Vader, alle dingen zijn mogelijk voor U; neem deze drinkbeker van Mij weg, maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt.

MARKUS 14:36

Waarom zou er bij wat dan ook twijfel bestaan of het mogelijk was? Uiteraard is alles mogelijk bij God, en in het Evangelie van Markus bevestigt Jezus dat zelfs. Waarom dan überhaupt de kwestie opwerpen:

Als het mogelijk is? Uiteraard bedoelt Hij: als het mogelijk is dat deze beker van Hem wordt weggenomen en Hij toch de doelen bereikt waarvoor Hij gekomen is. Als er enige andere manier is waarop de verlossing van de mens verworven zou kunnen worden zonder dat Hij op deze manier sterft, laat het dan zo gebeuren.

Het feit dat God Jezus niet spaarde en deze beker niet van Hem wegnam, wijst er zeer sterk op dat er geen andere manier was waarop de mens verlost kon worden. Het was niet mogelijk de mensheid te verlossen zonder dat Jezus stierf. Dat is natuurlijk veelzeggend wanneer we bedenken dat sommige mensen misschien vinden dat de dood van Jezus eigenlijk niet nodig was, vooral als mensen denken dat ze zonder het bloed van Jezus behouden kunnen worden. Als dat mogelijk was, zou God dat dan niet weten? Waarom zou God Zijn Zoon offeren als er een manier was waarop Hij mensen tegen een minder hoge prijs kon behouden, zonder zo veel te offeren?

Jezus bad beslist en werd verhoord. In wezen zei Hij:

Als het mogelijk is. Daarmee bedoelde Hij vermoedelijk:

Als het mogelijk is dat Uw plan wordt uitgevoerd, als het mogelijk is dat Uw wil gebeurt.

Lukas verwoordt het eenvoudig zo:

Als U het wilt.

Maar God spaarde Hem niet.

Jezus vroeg alle drie de keren dat Hij bad of de beker van Hem weggenomen mocht worden. Maar volgens de andere Evangelien, en ook volgens dit Evangelie, zei Hij ook:

Niet wat Ik wil, maar wat U wilt, moet gebeuren. Hij onderwierp Zijn wil dus aan die van Zijn Vader. Dat is interessant, omdat het betekent dat Jezus een andere wil had dan Zijn Vader. Dat wil zeggen: Hij had een eigen wil. Net als ieder ander moest Hij Zijn wil aan de Vader onderwerpen.

Niet wat Ik wil, maar wat U wilt. Dat betekent:

Ik heb U net verteld wat Ik wil. Ik wil dat deze beker van Mij wordt weggenomen. Als U wilt dat hij niet van Mij wordt weggenomen, onderwerp Ik Mij daaraan.

En dat bleek werkelijk het geval te zijn. Jezus zei hiermee:

Ik heb een wil en U hebt een wil.

Het is interessant dat Jezus een wil had, in dit geval een wil die tegen Gods wil inging. Maar Hij onderwierp Zijn wil, en dat is werkelijk wat wij moeten doen.

We moeten niet per se aannemen dat een geestelijk mens geen eigen wil zal hebben, zelfs geen wil die soms iets anders zou wensen dan wat God wenst. Maar het kenmerk van godsvrucht is onderwerping, waarbij je zegt: 'Ik weet wat ik graag zou willen, maar ik ga wat ik graag zou willen onderwerpen aan wat U graag zou willen.' Dat deed Jezus. Tegen Zijn Vader zegt Hij: 'Doe niet wat Ik wil, maar doe wat U wilt.' We weten dat de beker niet aan Hem voorbijging en dat Hij werd gearresteerd.

4

De engel en de slapende discipelen

De verzen 43 en 44 zijn alleen in Lukas te vinden, en ze staan alleen in de latere handschriften van Lukas. Ze staan niet in de vroege handschriften van Lukas, dus velen zouden opperen dat ze zijn toegevoegd. Dit is de verwijzing naar een engel die kwam en Hem versterkte. We weten wel dat dit gebeurde nadat Hij veertig dagen in de woestijn had gevast. Als ik me niet vergis, is het volgens mij Markus die ons vertelt dat de engelen daarna kwamen en Jezus versterkten, en Hem kwamen dienen.

Het kan zijn dat iemand anders dan Lukas deze woorden op dit punt in een later handschrift heeft toegevoegd, met de gedachte dat dit natuurlijk zou gebeuren. Als God Hem in Zijn uiterste nood troostte nadat Hij veertig dagen had gevast, zou Hij Hem in dit geval beslist in Zijn uiterste nood troosten. Maar omdat de handschriften het niet allemaal met elkaar eens zijn, kunnen we er niet zeker van zijn dat dit oorspronkelijk van Lukas afkomstig was. Zo is ook vers 44 niet te vinden in de oudste handschriften van Lukas. We weten dus niet precies of Lukas dat geschreven heeft of niet.

Nogmaals, hoewel dit drie keer gebeurde, lezen we hier maar over één keer. Dat komt doordat alle drie de keren vrijwel hetzelfde waren. Om ons eenvoudigweg de inhoud te geven van wat Jezus bad en het feit dat Zijn discipelen Hem teleurstelden door in slaap te vallen in plaats van met Hem te bidden, hoeft Lukas het dus maar één keer te noemen. Je zou kunnen zeggen: 'Vermenigvuldig dat met drie', en dat is volgens Lukas alles wat we daarover hoeven te weten.

Nu vers 47:

5

Judas' verraad en Petrus' zwaard

En terwijl Hij nog sprak, zie, een menigte; en een van de twaalf, die Judas heette, liep voor hen uit en kwam bij Jezus om Hem te kussen. En Jezus zei tegen hem: Judas, verraadt u de Zoon des mensen met een kus? En toen zij die bij Hem waren, zagen wat er ging gebeuren, zeiden ze tegen Hem: Heere, zullen wij er met het zwaard op in slaan? En een van hen sloeg de dienaar van de hogepriester en hakte zijn rechteroor af.

LUKAS 22:47-50

Kennelijk wachtte hij niet tot Jezus antwoord gaf.

Andere evangeliën vermelden ook dat het Petrus was die het oor daadwerkelijk afhakte. Ik weet het niet zeker, maar volgens mij is Johannes de enige die hem als Petrus identificeert. Hoewel dit ook in andere evangeliën wordt vermeld, ben ik er vrij zeker van dat alleen Johannes vermeldt dat dit Petrus was. Misschien komt dat doordat Johannes de enige is die zijn evangelie schreef nadat Petrus gestorven was. Mattheüs, Markus en Lukas zijn allemaal tijdens het leven van Petrus geschreven, wat mij waarschijnlijk lijkt, of in elk geval heel kort voor of na het einde van Petrus' leven. Maar ik zou zeggen: zelfs nog tijdens het leven van Petrus. Dat zou de enige reden zijn waarom ze hier zijn identiteit verborgen hielden.

Petrus pakte een zwaard, verzette zich tegen Zijn arrestatie en verwondde daadwerkelijk iemand van de groep die Hem kwam arresteren. Die mensen waren door de bevoegde machthebbers naar behoren aangesteld om Hem te arresteren. Dit was verzet tegen arrestatie. Dit was een onwettige daad. In zekere zin werd Jezus onder de overtredders gerekend omdat Petrus een overtreder was. Hij overtrad elke mogelijke overheidswet die je zou verbieden je lichamelijk tegen een arresterende ambtenaar te verzetten en hem te verwonden. Petrus deed dit, maar het was veiliger om niet te zeggen dat hij het was, misschien tot na zijn dood. Toen voelde Johannes zich vrij om dat wel te doen.

Als Petrus nog leefde toen Mattheüs, Markus en Lukas hun evangeliën schreven, was het beter om zijn misdaad niet schriftelijk openbaar te maken, zodat hij niet gearresteerd zou worden. Ik neem niet aan dat er in die tijd een verjaringstermijn gold voor zulke misdrijven. Alleen al het feit dat ze het niet vermelden, terwijl ze beslist wisten dat hij het was, wijst erop dat hij misschien nog leefde en daarom ten tijde van het schrijven nog vervolgd kon worden. Dat zou in feite een argument zijn voor een vroege datering van alle evangeliën behalve Johannes.

6

Malchus' oor afgehakt en genezen

Het is interessant dat Lukas zegt dat ze vroegen:

En terwijl Hij nog sprak, zie, een menigte; en een van de twaalf, die Judas heette, liep voor hen uit en kwam bij Jezus om Hem te kussen. En Jezus zei tegen hem: Judas, verradt u de Zoon des mensen met een kus? En toen zij die bij Hem waren, zagen wat er ging gebeuren, zeiden ze tegen Hem: Heere, zullen wij er met het zwaard op in slaan?

LUKAS 22:47-49

Ze hadden twee zwaarden bij zich. Petrus was misschien de enige die het zijne trok, niet op een antwoord wachtte en erop los begon te hakken. Als je jezelf probeert te verdedigen tegen een leger of tegen soldaten, en je kiest voor die aanpak, dan zul je meer willen doen dan alleen iemands oor afhakken. Dat helpt in die situatie niet echt veel. Als je je met geweld gaat verzetten, zul je iemand proberen te doden. Een oor is geen vitaal orgaan, hoe waardevol wij onze oren misschien ook vinden.

Daarom moeten we aannemen dat Petrus op dat moment niet bepaald op de toppen van zijn kunnen was wat zwaardvechten betreft, waarschijnlijk omdat hij net wakker was geworden. Hij was waarschijnlijk gedesoriënteerd. Hij had geslapen en was net

wakker geworden. Hij greep zijn zwaard, zag dat er een worsteling gaande was en begon ermee te zwaaien. Maar hij was daar niet bijzonder bedreven in en wist een man het oor af te hakken.

Er wordt ons verteld dat het oor aan Malchus toebehoorde. Zijn naam wordt in het evangelie van Johannes genoemd. Hier wordt ons verteld dat het de dienaar van de hogepriester was, en Johannes zegt dat ook. In het evangelie van Johannes zegt hij dat het Malchus was, de dienaar van de hogepriester. Het was trouwens een familielid van deze Malchus dat Petrus ervan beschuldigde een discipel te zijn toen Petrus Christus voor de derde keer verloochende. De derde persoon die Petrus aanwees als een van Jezus' discipelen, was een familielid van Malchus, de man die gewond was geraakt.

Alleen Lukas vertelt ons dat Jezus het afgehakte oor opraapte en weer aan zijn hoofd zette. Elders in de evangeliën wordt verwezen naar deze aanval van Petrus en naar de verwonding. Maar alleen Lukas, geloof ik, vertelt ons dat Jezus niet alleen de moeite nam om Petrus terecht te wijzen, maar ook om de gewonde man te genezen.

Hoewel Lukas dat detail geeft, laat hij daarentegen heel wat bijzonderheden weg over wat Jezus bij deze gelegenheid tegen Petrus zei. Hier zei Hij:

Maar Jezus antwoordde en zei: Laat hen tot hiertoe begaan. En Hij raakte zijn oor aan en genas hem.

LUKAS 22:51

Met andere woorden:

Petrus, probeer dit niet tegen te houden. Laat dit gebeuren.

wat in wezen hetzelfde betekent als:

Leg je wapen weg en leg je neer bij deze situatie.

7

Waarom Petrus zijn zwaard moest opbergen

Andere evangeliën vertellen ons andere dingen die Jezus bij deze gelegenheid tegen Petrus zei. Als je alle verslagen samenvoegt, heeft Jezus kennelijk een aantal dingen gezegd. Ik weet niet hoelang Hij erover deed om elk daarvan te zeggen, maar er is geen enkele reden waarom Hij ze niet allemaal gezegd kan hebben, terwijl verschillende evangeliën verschillende gedeelten vermelden. Eén evangelie vermeldt dat Hij zei:

Toen zei Jezus tegen hem: Doe uw zwaard terug op zijn plaats, want allen die naar het zwaard grijpen, zullen door het zwaard omkomen.

MATTHEÛS 26:52

Ik had hier nooit aan gedacht totdat ik A. B. Bruce' The Training of the Twelve las. Volgens mij was hij degene die hierop wees. Ik had altijd gedacht dat Jezus zei dat mensen geen wapens moesten gebruiken, omdat ze daardoor zouden sterven. Dat is in veel gevallen zeker waar, maar niet in alle gevallen. Vaak sterven mensen die zich met wapens verdedigen niet om de eenvoudige reden dat ze zich hebben verdedigd. Veel mensen trekken met wapens ten oorlog en komen levend thuis. Leven door het zwaard garandeert niet altijd dat je door het zwaard zult sterven. De Engelse formulering waarop deze uitleg berust, luidt letterlijk: 'Wie door het zwaard leeft, zal door het zwaard sterven.' Volgens mij was het A. B. Bruce die zei dat Jezus' woorden waarschijnlijk betekenden: 'Wie in deze situatie door het zwaard probeert te overleven, zal ervoor zorgen dat hij door het zwaard gedood wordt. We zijn hier in de minderheid. Verzet is zinloos. Als je iemand probeert te zijn die door het gebruik van zijn zwaard leeft of overleeft, dan zal dat niet goed voor je aflopen. Je weet tenslotte niet hoe je een vitaal orgaan van je vijand moet raken. Er komen hier gewapende soldaten tegen ons in actie. Je zult sterven als je je verzet. Verzet je niet.'

Daarom was Zijn opmerking misschien niet bedoeld als een universeel axioma, want als universeel axioma zou die niet waar zijn. Maar in deze situatie is het beslist een realistische beoordeling van de situatie. Als je probeert te vechten, zul je sterven. Berg

je zwaard op.

Jezus gaf ook nog een andere reden waarom Petrus niet moest vechten. Hij zei:

Of denkt u dat Ik Mijn Vader nu niet kan bidden, en Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen engelen ter beschikking stellen?

MATTHEÛS 26:53

Eén reden waarom christenen zichzelf niet per se hoeven te verdedigen, is dat:

Want Hij zal voor u Zijn engelen bevel geven dat zij u bewaren op al uw wegen.

PSALMEN 91:11

En:

De engel van de HEERE legerd zich rondom hen die Hem vrezen, en redt hen.

PSALMEN 34:8

De enige manier waarop je schade kunt oplopen terwijl je in de wil van God blijft en op God vertrouwt, zou zijn dat God de engelen toestond opzij te gaan en jouw vijanden toestond je te pakken te krijgen.

Jezus zegt: 'Dit zou gemakkelijk genoeg voorkomen kunnen worden. Gods engelen zijn ruimschoots in staat Mij te verdedigen als dat Zijn wil is. Het is op dit moment niet Zijn wil, dus verzet je niet tegen Gods wil. Bovendien, Petrus, zou je sterven als je Mij probeerde te verdedigen. De engelen zouden het kunnen doen zonder ooit gewond te raken. Waarom vertrouwen we in deze zaak niet gewoon op God? Hij heeft meer dan genoeg middelen om Mij te beschermen als dat is wat Hij wil doen.'

8

De drinkbeker van het lijden aanvaarden

In een ander evangelie staat dat Jezus zei:

Jezus dan zei tegen Petrus: Steek uw zwaard in de schede. De drinkbeker die de Vader Mij gegeven heeft, zal Ik die niet drinken?

JOHANNES 18:11

Dat was precies het onderwerp waarover Hij gebeden had. Hij had drie keer gebeden dat God de drinkbeker van Hem zou wegnemen en Hem deze drinkbeker van lijden en dood zou besparen. Wanneer de groep die Hem komt arresteren uiteindelijk arriveert, heeft Jezus er vrede mee dat deze drinkbeker niet van Hem weggenomen zal worden. De komst van deze soldaten is zo ongeveer de aanwijzing dat dit een probleem is dat niet zal verdwijnen. Daarom geeft God Hem deze drinkbeker uiteindelijk toch, en Hij legt Zich daarbij neer.

Dit is werkelijk de juiste houding tegenover lijden. Als je gebeden hebt en alles hebt gedaan wat je op verantwoorde wijze kon doen om onnodige gevaren en dergelijke te vermijden, dan erken je Gods soevereiniteit wanneer Hij beproevingen en moeilijkheden op je weg brengt, misschien zelfs de dood. Dan zeg je: 'Dit is de drinkbeker die God mij gegeven heeft. Ik kan die aanvaarden.' Zoals Job tegen zijn vrouw zei:

Maar hij zei tegen haar: Je spreekt zoals één van de dwaze vrouwen spreekt. Zouden wij het goede wel van God ontvangen en zouden we het kwade niet ontvangen? In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet.

JOB 2:10

Het ging erom dat je jezelf aan God overgeeft. Daarin ligt volgens mij volkomen vrede: wanneer je je eenvoudig aan God kunt toevertrouwen.

In 1 Petrus, hoofdstuk 2, staat iets over Jezus' reactie op Zijn arrestatie en op degenen die tegen Hem in actie kwamen. Over Jezus staat in 1 Petrus 2, vers 21 en de verzen daarna:

Want hiertoe bent u geroepen, omdat ook Christus voor ons geleden heeft; Hij laat ons zo een voorbeeld na, opdat u Zijn voetsporen zou navolgen;

1 PETRUS 2:21

Hij nam Zijn verdediging niet zelf ter hand. Hij riep niet om twaalf legioenen engelen. Hij probeerde de drinkbeker die de Vader Hem gegeven had niet af te wijzen. Hij nam de drinkbeker eenvoudig aan en legde Zichzelf in Gods handen. Dat leidde er natuurlijk wel toe dat Hij stierf, maar het leidde er ook toe dat Hij uit de dood werd opgewekt en verheerlijkt werd.

Jezelf in Gods handen leggen betekent niet dat je geen moeilijke tijd zult doormaken. Het betekent zelfs niet dat je niet zult sterven. Maar als je sterft, ben je in elk geval in Zijn handen gestorven, want daar heb je jezelf gelegd. Dat is de veiligste plek om te zijn, of je nu leeft of dood bent: in de handen van God.

Dat is wat Jezus deed. Hij aanvaardde de drinkbeker. Hij legde Zich neer bij het lot waarvan Hij had gebeden dat het Hem bespaard zou blijven. Het verdween niet, dus erkende Hij dat het belangrijker is dat Gods wil geschiedt.

Je zou kunnen zeggen: 'Hier is een geval waarin de gebeden van Jezus niet werden verhoord, want Hij bad of de beker aan Hem voorbij mocht gaan.' Nee, Hij zei:

Als U het wilt, laat deze beker dan aan Mij voorbijgaan. Maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt moet gebeuren.

Hij bad niet alleen maar dat Hij aan deze omstandigheden zou ontkomen. Hij bad dat dit zou gebeuren als het met Gods wil verenigbaar was. Maar Zijn uiteindelijke gebed was dat Gods wil zou gebeuren, niet die van Hem. Dit is de juiste houding in het gebed.

9

Bidden naar Gods wil

Er zijn mensen die zeggen dat je dat nooit moet bidden, vooral niet als je bidt om zoiets als genezing, want volgens hen is het altijd Gods wil om te genezen. Je moet nooit zeggen: 'God, als het Uw wil is, genees dan alstublieft mijn ziekte, of de ziekte van deze persoon voor wie ik bid.' Zeg dat nooit, want daarmee geef je blijk van een gebrek aan geloof. Je geeft blijk van twijfel. Je geeft jezelf een excuus om niet te geloven door te zeggen dat het misschien niet Gods wil is. En dus voeg ik dat kleine voorbehoud eraan toe, 'als het Uw wil is', zodat ik me niet al te erg hoeft te schamen als het niet gebeurt en gewoon kan zeggen: 'O, het was niet Gods wil.' Maar sommige mensen zeggen dat het altijd Gods wil is en dat je dat voorbehoud nooit moet maken. Het geeft alleen maar blijk van je eigen twijfels over die dingen. Bid gewoon dat ze beter worden en geloof het.

Nou, zo bad Jezus niet. Trouwens, we hebben sowieso nergens een voorbeeld van Jezus die voor de zieken bad. Hij bad nooit voor de zieken. Hij genas hen gewoon. Hetzelfde geldt voor de apostelen: we lezen nergens dat zij voor de zieken baden, maar we zien wel dat zij hen genazen. Maar als het om bidden ging, was het altijd: 'Als het Uw wil is.' Het is altijd:

Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, zoals in de hemel zo ook op de aarde.

MATTHEÛS 6:10

Jezus had beslist om iets wat Hij heel sterk verlangde, iets waarvan we misschien zelfs zouden denken dat het heel goed was om erom te vragen: dat Jezus het zou overleven. Maar dat was niet het beste. En dus onderwierp Jezus Zijn gebeden wijselijk aan de wil van God. Johannes zegt in 1 Johannes, hoofdstuk 5, vers 14:

En dit is de vrijmoedigheid die wij hebben in het toegaan tot God, dat Hij ons verhoort, telkens als wij iets bidden naar Zijn wil.

1 JOHANNES 5:14

Dus als we iets vragen overeenkomstig Zijn wil, hoort Hij ons. Dat is het vertrouwen dat we hebben. We hebben niet het vertrouwen dat Hij onze gebeden zal horen en verhoren als ze niet overeenkomstig Zijn wil zijn. Er is dus beslist niets mis mee — sterker nog, het is volkomen juist — om te zeggen:

Als U het wilt. Niet wat ik wil, maar wat U wilt moet gebeuren.

En zo bad Jezus. Ik kan nauwelijks begrijpen hoe een christen zou kunnen zeggen dat dit de verkeerde manier van bidden is.

10

De heimelijke arrestatie en de Schrift

Nadat Jezus het oor van de man had genezen, staat er in vers 52:

En Jezus zei tegen de overpriesters, de bevelhebbers van de tempel wacht en de oudsten die op Hem afgekomen waren: Bent u eropuit gegaan met zwaarden en stokken als tegen een misdadiger? Toen Ik dagelijks bij u was in de tempel, hebt u de handen niet naar Mij uitgestoken. Maar dit is uw uur en de macht van de duisternis.

LUKAS 22:52-53

Dat deden ze niet, omdat ze bang waren voor de menigten. Hij wijst hen gewoon op hun lafheid. Als jullie de moed hadden gehad om naar jullie overtuiging te handelen, als Ik werkelijk een misdadiger was geweest, zouden jullie er geen enkel probleem mee hebben gehad om Mij in het openbaar te grijpen. De politie heeft er geen moeite mee een misdadiger die schuldig is aan een misdrijf in het openbaar te arresteren, zelfs als het een populaire misdadiger is. Iedereen kan begrijpen dat iemand die misdrijven pleegt gearresteerd hoort te worden. En jullie zouden nauwelijks al te veel afkeuring van de menigten over jullie heen krijgen als Ik ergens schuldig aan was. Het feit dat jullie Mij niet arresteerden, betekent dat jullie nooit dachten overtuigend bewijs tegen Mij te hebben. En ik betwijfel of jullie zaak nu sterker is dan gisteren, toen Ik in de tempel onderwijs gaf. Jullie komen op Mij af alsof Ik een misdadiger ben. Maar als Ik dat was, waarom arresteerden jullie Mij dan niet toen jullie daar vele, vele malen de gelegenheid voor hadden?

Dat is wat Hij zegt. Hij wijst op hun huichelarij en op het feit dat zij Hem in het geheim arresteren, 's nachts, als er niemand anders in de buurt is. Alleen dat al is min of meer een erkenning dat ze geen enkele houdbare aanklacht tegen Hem hebben. Ze moeten iets doen waarvoor ze geen steun zouden krijgen van de publieke opinie.

Helemaal aan het einde van vers 53 zegt Hij:

Maar dit is jullie uur en de macht van de duisternis.

Deze uitspraak komt alleen bij Lukas voor. De andere evangeliën — ik moet zeggen Markus en Mattheüs — vermelden op dit punt niet dat Hij dit zegt. Maar daar zegt Hij:

Dagelijks was Ik bij u in de tempel onderwijs aan het geven en u hebt Mij niet gegrepen, maar dit gebeurt opdat de Schriften vervuld worden.

MARKUS 14:49

Dat wil zeggen, Hij zegt dat er geen redelijke grond is om Hem te arresteren, maar dat het gebeurt omdat de Schrift voorspeld heeft dat het zou gebeuren, en de Schrift moet vervuld worden.

Vervolgens zeggen Mattheüs en Markus allebei:

11

De discipelen vluchten en volgen op afstand

maar dit alles is geschied, opdat de Schriften van de profeten vervuld zouden worden. Toen verlieten al de discipelen Hem en vluchtten.

MATTHEÛS 26:56

Het lijkt erop dat ze Hem allemaal verlieten, want dat staat in de andere evangeliën. Sommigen van hen moeten echter gewoon de struiken in zijn gerend totdat de arrestatieploeg Hem had geboeid en Hem wegleidde. Toen vonden ze het veilig om op een afstand te volgen. Sommigen zijn misschien gewoon weggerend en zijn blijven rennen, zonder ooit achterom te kijken, zo lijkt het. Maar van minstens twee discipelen zien we dat zij Hem volgden, zij het op een afstand. De een was Johannes, en daarover lezen we alleen in het Evangelie van Johannes. De ander was Petrus, en daarover lezen we in alle evangeliën.

Alle evangeliën vertellen ons dat Petrus volgde, maar niet vrijmoedig, niet heldhaftig. Hij volgde incognito. Hij volgde anoniem. Hij was benieuwd wat er zou gebeuren, maar hij wilde zich niet kenbaar maken als iemand die bewust belangstelling had voor Jezus. Hij wilde gewoon opgaan in de menigte en te weten komen wat er zou gaan gebeuren.

Johannes daarentegen had daar geen enkel probleem mee. In het Evangelie van Johannes staat dat zijn familie op de een of andere manier bekend was met de hogepriester. Daardoor kon hij het huis van Kajafas binnengaan, daar blijven en de gang van zaken volgen. Hij nodigde zelfs Petrus uit om binnen te komen, maar Petrus wilde niet naar binnen. Petrus bleef buiten, en daar kwam hij in de problemen, zoals we heel binnenkort zullen lezen.

Vers 54:

12

Petrus verloochent Jezus driemaal

En zij namen Hem gevangen en voerden Hem weg en brachten Hem in het huis van de hogepriester. En Petrus volgde op een afstand. En toen zij een vuur aangestoken hadden midden op de binnenplaats, en zij samen daaromheen waren gaan zitten, ging Petrus in hun midden zitten. En een zeker dienstmeisje zag hem bij het vuur zitten en zei, met haar ogen op hem gericht: Ook hij was bij Hem. Maar hij verloochende Hem en zei: Vrouw, ik ken Hem niet. En kort daarna zag een ander hem en zei: Ook u bent een van hen. Maar Petrus zei: Mens, dat ben ik niet. En ongeveer een uur later bevestigde een ander met stelligheid: Het is werkelijk waar, ook hij was bij Hem, want hij is ook een Galileeër. Maar Petrus zei: Mens, ik weet niet wat u zegt. En onmiddellijk, terwijl hij nog sprak, kraaide de haan. En de Heere keerde Zich om en keek Petrus aan. En Petrus herinnerde zich het woord van de Heere, hoe Hij tegen hem gezegd had: Voordat de haan gekraaid zal hebben, zult u Mij driemaal verloochend hebben. En Petrus ging naar buiten en hilde bitter.

LUKAS 22:54-62

en bekeerde zich, neem ik aan.

Over deze drie verloocheningen door Petrus zijn de drie evangeliën het grotendeels eens. Ze zijn het er allemaal over eens dat Petrus Jezus in de loop van die avond drie keer verloochende. Johannes vermeldt de eerste verloochening op één plaats in zijn verslag en noemt daarna, nadat er enkele andere dingen zijn verteld, nog twee verloocheningen. Johannes vertelt ons dat de laatste die Petrus beschuldigde een familielid was van Malchus, van wie het oor was afgehakt. In Markus, Lukas en Mattheüs is het verder gewoon iemand anders.

Maar er is één verschil tussen deze verslagen. Volgens mij is dat het enige ernstige verschil dat het overwegen waard is. In het Evangelie van Markus wordt namelijk aangegeven dat de eerste twee beschuldigingen door hetzelfde meisje werden geuit. Mattheüs en Lukas, en trouwens ook Johannes, bevestigen dit niet. Mattheüs en Lukas lijken er zelfs op te wijzen dat het iemand anders was. Mattheüs suggereert volgens mij dat het een ander meisje was, terwijl Petrus bij Lukas tegen de tweede persoon zegt:

Man, dat ben ik niet.

Vermoedelijk spreekt hij tegen een man.

13

Verschillen tussen de evangelierverslagen

Wat ik over de verschillen hier moet zeggen, weet ik niet. Het gebruikelijke evangelicale patroon is om een manier te vinden waarop deze verslagen elkaar niet tegenspreken. Dat gebeurt ter verdediging van een bepaalde opvatting over de inspiratie van de Schrift die evangelicalen hebben aangenomen. De vraag die natuurlijk terecht wordt gesteld, is: is er enige Bijbelse grond voor die specifieke opvatting over inspiratie die evangelicalen hebben aangenomen?

We beseffen dat de Bijbel voor ons het gezag is over alles. Daarom is het heel verleidelijk om te zeggen dat er geen enkele mogelijke fout is die iemand die iets in de Bijbel schreef, gemaakt kan hebben. Zo iemand is geïnspireerd in de zin waarin iemand die automatisch schrijft en iets channelt, geïnspireerd is. De Bijbel beweert dat nergens over zichzelf. Lukas beweert dat beslist niet over zichzelf. Hij zegt dat hij onderzoeker en historicus was. Hij had goede getuigen en goede bronnen. Zijn inzicht was grondig en hij besloot de dingen op een ordelijke manier op schrift te stellen. Hij wekt beslist niet de indruk dat hij onfeilbaar was, alleen dat hij betrouwbaar was. We hebben geen bewijs van Markus of Lukas, of trouwens van Johannes, dat zij meenden dat er iets was wat hen tijdens het schrijven onfeilbaar maakte.

Het probleem dat wij als evangelicalen hebben, is dat we extremisten zijn. We reageren op vrijzinnigen en anderen die zeggen dat de Bijbel niet betrouwbaar is, door te zeggen: „Nee, hij is betrouwbaar. Hij is niet alleen betrouwbaar, hij is onfeilbaar.” Als

hij onfeilbaar is, betekent dat beslist dat hij gezaghebbend is. Maar waar staat in de Bijbel dat hij onfeilbaar is? Is dat een Bijbelse overtuiging, of is dat een traditionele overtuiging van evangelicalen?

Ik heb weleens gezegd dat wij bezwaar maken tegen rooms-katholieken en hun opvattingen over Maria. Zij geloven dat Maria zonder zonde was. Zij geloven dat Maria onbevlekt werd ontvangen in de schoot van haar moeder. Zij geloven dat zij aan het einde van haar leven naar de hemel opsteeg. Geen van deze dingen wordt in de Bijbel vermeld, en wij protestanten geloven ze niet. We erkennen echter dat katholieken dit doen vanwege de zeer hoge achting die zij voor Maria hebben. Ze kunnen het nauwelijks laten om steeds meer legenden over haar te verzinnen om hun grote respect voor haar te onderstrepen.

Evangelicalen stellen het niet op prijs dat katholieken dat met Maria doen, maar evangelicalen lopen misschien het gevaar hetzelfde te doen met de Bijbel, die wij hoogachten. Ik acht de Bijbel op alle punten betrouwbaar. Toch heb ik weleens gewezen op een uitspraak die Paulus in 1 Korinthe 1 deed. Hij zegt daar, sprekend over zijn bediening in Korinthe:

Ik dank God dat ik niemand van u gedoopt heb dan Crispus en Gajus,

1 KORINTHE 1:14

Twee verzen later zegt hij:

Ik heb echter ook nog het huisgezin van Stefanus gedoopt. Verder weet ik niet of ik nog iemand anders gedoopt heb.

1 KORINTHE 1:16

14

Paulus' vergissing en Bijbelse inspiratie

Dat klinkt niet als de woorden van iemand die beweert onder een of andere vorm van inspiratie te schrijven. Paulus beweert nergens dat hij onder inspiratie schrijft. Wie beweert dat dan over hem? Gaan we zeggen dat, als Paulus geen fout kon maken, de Heilige Geest dus de fout gemaakt moet hebben? Want Paulus maakte wel degelijk een fout. Hij zei:

Ik dank God dat ik niemand van u gedoopt heb dan Crispus en Gajus,

1 KORINTHE 1:14

Twee verzen later corrigeert hij zichzelf en zegt:

‘O ja, er waren nog anderen.’

Door dat te zeggen maakt hij zichzelf niet onbetrouwbaar. Hij laat juist zien dat hij betrouwbaar is. Hij was het huisgezin van Stefanus even vergeten, maar omdat hij eerlijk is en niemand wil misleiden, corrigeerde hij zichzelf zodra hij het zich herinnerde. Hij zegt:

‘Ik weet niet meer of er nog anderen waren.’

Dit zijn niet de woorden van iemand die schrijft onder een soort impuls tot automatisch schrijven. Dit zijn de geschriften van een man die een brief aan zijn vrienden schrijft en een eerlijke, goed geïnformeerde en gezaghebbende apostel is. Maar dat is niet hetzelfde als zeggen dat hij niet in staat was een fout te maken. Daar geeft hij openlijk toe dat hij een fout heeft gemaakt.

Ik wil niet dat iemand hierdoor over de Bijbel struikelt. Wat ik wil, is de waarheid. Ik wil geen katholieke tradities over Maria, en ik wil geen evangelische tradities over de Bijbel. Ik wil wat de Bijbel zelf over zichzelf leert, want ik ben een echte evangelische

christen. Evangelische christenen zeggen: „Alleen de Schrift, sola scriptura.” Dat betekent dat evangelische tradities niet beter zijn dan de tradities van wie dan ook. Wij willen de Schrift, en daarom wil ik zien wat de Schrift beweert.

De Schrift beweert niet — Lukas beweert dat beslist niet, en niemand in de Bijbel beweert dat van hem — dat hij onder inspiratie schreef. Dat hoefde ook niet. Hij kende zijn onderwerp door en door. Hij kon het verhaal heel betrouwbaar vertellen zonder bovennatuurlijke hulp. En als hij wel bovennatuurlijke hulp had, zoals evangelische christenen vaak aannemen, wist hij daar niet van en heeft hij dat nooit beweerd. Geen enkele andere Bijbelschrijver heeft dat van hem beweerd. Dus hoe weten we ervan? Waar halen we die informatie vandaan als die niet in de Bijbel staat?

Ik denk dat ons veel ongemak bespaard blijft wanneer we beseffen dat de Bijbel bepaalde dingen beweert, terwijl wij geneigd zijn andere dingen over de Bijbel te beweren. Christenen hebben heel veel tijd besteed — en ikzelf heb dat een groot deel van mijn leven ook gedaan — aan het blussen van kleine brandjes wanneer vrijzinnigen die helemaal niet in de Bijbel geloven, zeggen: „Kijk, hier staat dit in tegenspraak met dat.” Sommige mensen hebben zoiets als negenhonderd tegenstrijdigheden in de Bijbel gevonden. Er is een boek, geschreven door een evangelische christen, dat negenhonderd vermeende tegenstrijdigheden in de Bijbel probeert op te lossen die sceptici hebben aangevoerd.

15

Betrouwbaarheid zonder absolute onfeilbaarheid

Dat wordt, laten we maar zeggen, vermoeiend: steeds maar moeten aantonen dat er geen tegenstrijdigheden zijn. Meestal is het ook volkomen waar dat er geen tegenstrijdigheid is. Ik zou zeggen dat van de negenhonderd vermeende tegenstrijdigheden er achthonderdnegentig helemaal geen tegenstrijdigheid zijn. Het is eenvoudigweg de scepticus die een fout probeert te vinden waar geen fout is. Maar er zijn momenten, en volgens mij kijken we nu naar zo'n geval, waarop men zich het verhaal verschillend herinnerde.

Is dat van betekenis voor ons geloof? Niet voor het mijne, tenzij we het hebben over mijn geloof in een bepaalde opvatting over onfeilbaarheid. Maar ik stel mijn geloof in de Bijbel, niet in een bepaalde opvatting over onfeilbaarheid waarvan sommige evangelische christenen beweren dat die waar is. Ik geloof dat de Bijbel een betrouwbaar verslag is. Ik geloof dat het gebeurd is. Ik weet niet of de tweede persoon die Petrus ermee confronteerde een meisje of een man was. Mattheüs zegt dat het een meisje was. Lukas wekt de indruk dat het een man was. Mattheüs wekt de indruk dat het een ander meisje was dan het eerste. Markus wekt de indruk dat het hetzelfde meisje was. Dit is nu precies het soort ding dat iemand zich misschien niet helemaal correct herinnert. Het is zo'n onbelangrijk detail dat je kunt begrijpen waarom ze niet de moeite zouden nemen om het zich volkomen correct te herinneren.

Waar het om gaat, is dat Petrus de voorspelling van Jezus vervulde door Christus driemaal te verloochenen. Hij deed dat driemaal omdat er drie mensen waren, of drie gelegenheden waren, waarbij hij de kans kreeg om te zeggen: „Ja, ik ben een van Zijn discipelen”, maar hij zei laf dat hij dat niet was. We moeten dit echt onder ogen zien.

Als een slimme evangelische christen kan verklaren waarom deze verschillen hier bestaan, dan ben ik bereid daarnaar te luisteren, want ik ben niet op zoek naar problemen in de Bijbel. Ik probeer problemen in de Bijbel op te lossen. Daar heb ik me altijd voor ingezet, en dat doe ik nog steeds. Maar ik wil geen oogkleppen of blinddoeken dragen en doen alsof iets zo is terwijl het niet zo is. Er lijkt hier wel degelijk een tamelijk moeilijk, of ik zou zelfs zeggen misschien onmogelijk op te lossen, verschil te bestaan.

Maar als ik dat eenmaal erken, betekent dat dan dat ik Mattheüs, Markus of Lukas niet meer kan vertrouwen wanneer ze me vertellen dat deze Man Jezus over het water liep, zieken genas, doden opwekte, demonen uitdreef, voor onze zonden stierf, de dingen zei die Hij zei en uit de dood opstond? Het is duidelijk dat we vier zeer voortreffelijke, onafhankelijke getuigen hebben die bevestigen dat deze dingen waar zijn. Een onbeduidend detail hier of daar waarover zij van mening verschilden, is geen probleem, behalve dat het wel een probleem is voor een bepaalde theorie over de Bijbel.

De vraag is: moeten we onze theorieën opnieuw onderzoeken in het licht van de feiten? Of moeten we onze theorieën koste wat kost verdedigen, zelfs als het Bijbelse bewijs ze niet ondersteunt? Dat is waar het werkelijk om gaat. Als de Bijbel beweerde dat deze mannen onder een vorm van inspiratie schreven die hun onfeilbaarheid gaf, dan zouden we werkelijk verplicht zijn om te zeggen: ‘Goed, er is een manier waarop dit allemaal met elkaar klopt. Op de een of andere manier is deze tweede persoon een man én een vrouw, en is het dezelfde vrouw én een andere vrouw.’

Ik breng mezelf niet in de positie dat ik dat moet doen. Ik zeg liever gewoon dat ik erop vertrouw dat alle evangeliën mij een betrouwbaar verslag geven, maar dat ze zich niet noodzakelijkerwijs elk detail hetzelfde herinneren. Dat is niet erg. Dan kun je je meer ontspannen. Je hoeft je geen zorgen te maken wanneer een scepticus zegt: ‘Nou, deze twee mensen zeiden niet precies hetzelfde.’ Dat klopt. Dat deden ze niet. Maar over alle belangrijke dingen zeiden ze allemaal hetzelfde. Dat betekent dat we getuigen hebben van deze dingen over Jezus. Als mijn geloof sterk zou afhangen van de identiteit van de tweede persoon die Petrus aansprak, dan zou ik hier in een crisis verkeren. Maar ik kan me niet voorstellen waarom het mij ook maar iets zou uitmaken of het een jongen was, een meisje, hetzelfde meisje of een ander meisje. Ik weet niet eens waarom dat ook maar een moment van overweging waard zou zijn, behalve ter verdediging van een hypothetische theorie over wat er volgens mij achter de schermen gebeurde toen de evangeliën werden geschreven.

Met andere woorden, ik ben tegen menselijke traditie, zelfs als het de traditie van mijn eigen groep is. Voor mij gaat het gewoon om de waarheid en om wat de Bijbel ook maar over zichzelf zegt dat waar is. Als we de evangeliën nemen zoals ze zich aandienen, dan beweren ze verslagen te zijn van mensen die wisten waar ze het over hadden als het ging om het historische leven van Jezus. Ik aanvaard ze zoals ze zich aandienen. Dat betekent niet dat iemand zich in dit geval niet verkeerd kan herinneren of het een man of een vrouw was. Het feit dat hun herinneringen eraan niet overeenkomen, betekent dat het voor hen zo onbelangrijk was. Blijkbaar was het niet een van die dingen die ze nauwkeurig in hun geheugen hadden geprent.

Ik heb twee of drie mensen gekend die dezelfde gebeurtenis zagen plaatsvinden, die zelfs in dezelfde auto zaten toen ze het zagen gebeuren en er onderling zelfs over spraken, maar die het verhaal later toch vertelden met een paar iets andere details.

Maar het was hetzelfde verhaal. Zo gaat het met getuigen in een rechtszaak. Geen twee getuigen geven alle feiten op dezelfde manier weer, tenzij ze hun verklaringen onderling op elkaar afstemmen, en dat wordt als oneerlijk beschouwd. De evangelienschrijvers deden dat duidelijk niet.

16

Bespotting en verhoor door het Sanhedrin

Nu vers 63:

En de mannen die Jezus vasthielden, bespotten Hem en sloegen Hem. En nadat ze Zijn gezicht bedekt hadden, sloegen zij Hem in het gezicht en vroegen Hem: Profeteer, wie is het die U geslagen heeft? En vele andere lasterlijke dingen zeiden zij tegen Hem.

LUKAS 22:63-65

En toen het dag geworden was, kwam de Raad van oudsten van het volk bijeen — overpriesters en schriftgeleerden — en leidden Hem in hun raadsvergadering. En zij zeiden: Bent U de Christus? Zeg het ons. En Hij zei tegen hen: Als Ik het u zeg, zult u het zeker niet geloven.

LUKAS 22:66-67

Daarmee worden in werkelijkheid de overpriesters en het Sanhedrin bedoeld.

En als Ik een vraag zal stellen, zult u Mij zeker niet antwoorden, of Mij loslaten.

LUKAS 22:68

De laatste woorden ‘of laat Mij gaan’ staan niet in de oudste handschriften. Daar staat alleen dat Hij zegt:

U geeft Mij geen antwoord.

Ik ga jullie geen antwoord geven. Dit verwees er waarschijnlijk naar dat Hij hen juist op dit punt al eerder op de proef had gesteld. Ze hadden gezegd:

En zij zeiden tegen Hem: Zeg ons met welke bevoegdheid U deze dingen doet, of wie het is die U deze bevoegdheid heeft gegeven.

LUKAS 20:2

Hij zei:

En Hij antwoordde en zei tegen hen: Ik zal u ook één vraag stellen. Zeg Mij eens: De doop van Johannes, was die uit de hemel of uit de mensen?

LUKAS 20:3-4

Zij zeiden:

We kunnen het U niet zeggen.

Daarop zei Jezus tegen hen: Dan zeg Ik u ook niet met welke bevoegdheid Ik deze dingen doe.

LUKAS 20:8

Jullie beantwoorden Mijn vragen niet. Waarom zou Ik die van jullie beantwoorden?

Hij zegt hier hetzelfde. 'Jullie stellen Mij vragen. Ik hoef jullie geen antwoord te geven. Jullie zullen Mij toch niet geloven. En als Ik jullie iets vraag, geven jullie geen antwoord.' Hier is het een kwestie van gelijk oversteken.

Hij zei:

17

De Zoon des mensen en de Zoon van God

Van nu aan zal de Zoon des mensen gezeten zijn aan de rechter hand van de kracht van God.

LUKAS 22:69

Toen zeiden ze allemaal:

Bent U dan de Zoon van God?

Letterlijk zei Hij tegen hen:

U zegt dat Ik het ben.

De New King James voegt het Engelse woord 'rightly' toe, omdat de letterlijke Engelse weergave 'You say that I am' niet klinkt als een erg rechtstreeks antwoord. De vertalers van de New King James dachten: 'Hier moet iets ontbreken. Hij bedoelt waarschijnlijk: "You rightly say that I am."' Het kan inderdaad zijn dat dit wordt geïmpliceerd, maar Jezus gaf niet altijd antwoorden die gemakkelijk te begrijpen zijn.

Door te zeggen:

U zegt dat Ik het ben, ontkent Hij niet dat Hij het is, maar bevestigt Hij het ook niet. Hij zegt: 'Wel, dat is jullie getuigenis. Jullie zijn degenen die spreken. Jullie vragen Mij of Ik de Zoon van God ben. Dat zijn jullie woorden.' Jezus ging in feite niet rond en zei niet voortdurend dat Hij de Zoon van God was. Hij was de Zoon van God, maar Hij sprak daar niet voortdurend ronduit over. Deze mensen zijn degenen die deze terminologie gebruiken, niet Hij. 'Jullie zeggen dat Ik het ben. Oordeel maar op grond daarvan, of jullie dat aanvaardbaar vinden of niet. Dit zijn jullie woorden.'

Ze zeiden:

En zij zeiden: Welk getuigenis hebben wij nog nodig? Want wij hebben het zelf uit Zijn mond gehoord.

LUKAS 22:71

In een ander evangelie, volgens mij Mattheüs, lezen we:

Maar Jezus zweeg. En de hogepriester antwoordde Hem: Ik bezweer U bij de levende God, dat U ons zegt of U de Christus bent, de Zoon van God. Jezus zei tegen hem: U hebt het gezegd. Maar Ik zeg u: Van nu aan zult u de Zoon des mensen zien zitten aan de rechter hand van de kracht van God en zien komen op de wolken van de hemel.

MATTHEÛS 26:63-64

Hij schrok er dus niet voor terug te bevestigen dat Hij de Zoon van God was. Hij heeft dat wel degelijk mondeling gezegd. Maar deze specifieke uitspraak:

En zij zeiden allen: Bent U dan de Zoon van God? En Hij zei tegen hen: U zegt dat Ik het ben.

LUKAS 22:70

bevestigt dat op zichzelf niet noodzakelijkerwijs. Blijkbaar zegt Hij: „Het is jullie opgevallen, hè? Jullie vragen of Ik de Zoon van God ben. Nou, dan moet het jullie zijn opgevallen, want jullie zeggen het zelf. Ik ben inderdaad de Zoon van God, en nu zeggen zelfs jullie dat. Jullie zijn degenen die die theorie zo formuleren.”

Ik weet niet precies waarom Hij zei:

U zegt dat Ik het ben.

Het is altijd iets raadselachtigs geweest, zo raadselachtig dat de vertalers van de New King James vonden dat ze het een klein beetje moesten veranderen om het minder raadselachtig te maken.

18

Jezus voor Annas, Kajafas en de Raad

Deze ontmoeting tussen vers 66 en 71 geeft ons nu de indruk dat dit Zijn eerste verhoor voor het Sanhedrin was. In werkelijkheid was dit Zijn derde verhoor voor het Sanhedrin. Als je de verschillende evangelierverslagen met elkaar vergelijkt, ontdek je dat Jezus vanaf het moment dat Hij werd gearresteerd tot het moment dat Hij werd gekruisigd zes keer terechtstond. De meeste evangeliën vermelden ze niet allemaal, maar het evangelie van Johannes vertelt ons dat Hij na Zijn arrestatie eerst naar de hogepriester Annas werd gebracht.

Annas was niet de officiële hogepriester. De Romeinen hadden hem uit zijn ambt gezet en zijn schoonzoon Kajafas in zijn plaats aangesteld, maar de Joden hadden nog altijd meer ontzag voor Annas dan voor Kajafas. Toen ze dus de Man te pakken hadden gekregen tegen Wie ze al jarenlang samenspannen, brachten ze hun trofee eerst naar Annas om Hem aan hem te laten zien en te zeggen: „Kijk, Annas, we hebben Hem.” Daar heeft zich het een en ander afgespeeld. We weten niet wat. Het kan heel kort hebben geduurd. Annas heeft ongetwijfeld met Jezus gesproken en Hem misschien ondervraagd. We weten alleen dat ze eerst naar Annas gingen.

Daarna namen ze Hem mee en gingen ze vandaar midden in de nacht naar een inderhaast bijeengeroepen vergadering van het Sanhedrin, onder leiding van Kajafas, bij hem thuis. Bij het huis van Kajafas stond Petrus buiten op de binnenplaats en verloochende hij Jezus drie keer. Kajafas was de dienstdoende hogepriester en daardoor de voorzitter van het Sanhedrin. Het Sanhedrin kwam dus bijeen, misschien niet voltallig, maar waarschijnlijk alleen met het vereiste quorum.

Er waren enkelen onder hen die het niet eens waren met de opvatting van de meerderheid. Een van hen wordt later, in hoofdstuk 23, voor ons bij naam genoemd, en dat was Jozef van Arimathea. Er wordt ons verteld dat hij lid van de Raad was en niet instemde met het algemene oordeel van de Raad tegen Jezus. Hij was een man die uitzag naar het Koninkrijk van God en blijkbaar dacht dat hij daarvoor bij Jezus aan het juiste adres was. Hij maakte bezwaar.

Er is reden om aan te nemen dat Nikodemus dat ook deed, want het evangelie van Johannes vertelt ons dat Jozef van Arimathea en Nikodemus, die allebei lid van het Sanhedrin waren, de kant van Jezus kozen, Zijn lichaam meenamen en Hem een eervolle begrafenis gaven. Hoewel Hij als misdadiger gestorven was en je zou kunnen verwachten dat Zijn lichaam in een greppel werd gegooid, wilden zij dat Hij op gepaste en eervolle wijze begraven werd.

Er waren dus leden van de Raad die niet met de meerderheid meestemden. Misschien hebben ze zelfs hun bezwaren uitgesproken. We hebben geen transcript van de rechtszitting, dus we weten niet hoeveel getuigen zich ten gunste van Jezus uitspraken. Maar enkele evangeliën zeggen dat ze valse getuigen inhuurden om tegen Hem te getuigen. De valse getuigen zeiden:

Wij hebben Hem horen zeggen: Ik zal deze tempel, die met handen gemaakt is, afbreken en in drie dagen een andere, niet met handen gemaakt, bouwen.

MARKUS 14:58

Maar andere verslagen zeggen dat ze, hoewel ze deze getuigen betaalden, de getuigen niet zover konden krijgen dat ze hetzelfde verklaarden. Daardoor liep de rechtszitting vast.

19

Het ochtendproces en de valse getuigen

Volgens mij staat het in Mattheüs, maar ik ga het niet opzoeken. Een van de evangeliën geeft aan dat er na het eerste verhoor voor het Sanhedrin een onderbreking was en dat de leden van het Sanhedrin onderling beraadslaagden over hoe ze Hem konden laten doden. Rond het aanbreken van de dag kwamen ze opnieuw bijeen. Hier staat:

En toen het dag geworden was, kwam de Raad van oudsten van het volk bijeen — overpriesters en schriftgeleerden — en leidden Hem in hun raadsvergadering.

LUKAS 22:66

Dit is een beetje lastig, want volgens mij zal het evangelie van Johannes ons vertellen dat ze om zes uur 's morgens voor Pilatus stonden, en zes uur 's morgens is in wezen het aanbreken van de dag. Toch is het mogelijk dat ze bij het aanbreken van de dag een heel korte vergadering hielden. Zodra het dag was, namen ze hun definitieve besluit en brachten ze Hem naar Pilatus, en daar kwamen ze rond zes uur 's morgens aan. Ze hadden duidelijk haast.

Maar tijdens deze bijeenkomst waarover we hier lezen, veroordeelden ze Hem daadwerkelijk, in plaats van alleen maar getuigenissen tegen Hem aan te horen. Ze kwamen werkelijk tot een oordeel. Dit was de derde keer dat Hij voor de hogepriester en de medestanders van de hogepriester had gestaan: eerst voor Annas, daarna eenmaal onder leiding van Kajafas, en vervolgens deze derde keer met Kajafas.

Wat hier gebeurde, waarop Lukas niet uitvoerig ingaat, was dat ze de valse getuigen niet zover konden krijgen dat ze hetzelfde zeiden. Je vraagt je misschien af waarom dat niet lukte. Blijkbaar hadden ze de getuigen niet op hun verklaring voorbereid, en de getuigen konden elkaar niet horen. Ze konden geen rechtszitting houden waarin de getuigen die werden opgeroepen elkaars verklaringen hadden kunnen horen. Je moet de getuigen buiten beeld houden terwijl de anderen spreken, zodat ze niet opzettelijk dezelfde dingen zeggen.

Blijkbaar hadden ze valse getuigen ingehuurd om slechte dingen over Jezus te zeggen, maar hadden ze hun niet precies verteld wat ze moesten zeggen. Zelfs als ze hun wel hadden opgedragen bepaalde dingen te zeggen, zouden deze onvoorbereide getuigen tijdens een kruisverhoor dingen zeggen die afweken van wat andere getuigen zeiden. Ze konden dus geen twee getuigen vinden.

De wet van Mozes is hier heel nadrukkelijk over: alleen op grond van de verklaring van twee getuigen kon iemand ergens voor veroordeeld worden. Toen deze aanpak dus mislukte, zei de hogepriester:

Laten we die getuigen vergeten. Laat mij met de man praten. Bent U de Messias of niet? Bent U de Zoon van God of niet?

Door Jezus op deze manier daadwerkelijk de bekentenis te ontlokken dat Hij dat was, zeiden ze:

En zij zeiden: Welk getuigenis hebben wij nog nodig? Want wij hebben het zelf uit Zijn mond gehoord.

LUKAS 22:71

20

Godslastering en Romeinse toestemming

Dit is interessant, want voor zover wij weten, bestaat er in de Joodse wet geen precedent om iemand als godslasteraar te bestempelen omdat hij de Messias werd genoemd. Veel Joden werden de Messias genoemd. Ze werden door de Romeinen gedood, maar niet door hun mede-Joden. Het was geen godslastering om jezelf een messias of zelfs de Zoon van God te noemen. Jezus wees daarop:

Zelfs uw eigen Schriften noemen mensen goden, en zeker ook zonen van God. Waarom wilt u Mij dan stenigen omdat Ik Mij God of de Zoon van God noem?

JOHANNES 10:34-36

Dit staat in Johannes, hoofdstuk 10.

Er bestond geen gerechtelijk precedent om wat Jezus zei als godslastering te beschouwen. Ze besloten gewoon: 'We zijn dit allemaal zat. We gaan dat godslastering noemen. Hoeveel van jullie zijn het daarmee eens?' Er werd gestemd door handopsteken, of op welke manier dan ook, en de meerderheid was het ermee eens: 'Ja, we zullen dat godslastering noemen. Hij is de dood waard.' Zo stonden de zaken aan het einde van hoofdstuk 22.

Wanneer we hoofdstuk 23 ingaan, komt er een belangrijk keerpunt in het proces tegen Jezus, want ze moeten Hem naar de Romeinen brengen. Waarom? Omdat het de Joden volgens de Romeinse wet niet was toegestaan iemand die een halsmisdaad had begaan ter dood te brengen. Toen Rome dat gebied had veroverd, stonden de Romeinen de Joden wel een zekere mate van autonomie toe. Ze stonden het Sanhedrin, het hoge gerechtshof van de Joden dat bestond uit de oudsten van Israël, toe om veel van de regels en wetten vast te stellen en die te handhaven. Eén recht onthielden ze het Sanhedrin: het mocht de doodstraf niet uitvoeren. Daarvoor hadden ze Romeinse toestemming nodig.

Het was de Joden niet toegestaan om er zomaar op uit te gaan en mensen te doden. Als ze die bevoegdheid hadden gekregen, zouden ze tenslotte Romeinse soldaten kunnen arresteren, hen van godslastering kunnen beschuldigen en hen kunnen doden. Wie weet? Dat was eenvoudigweg niet iets wat het Sanhedrin mocht doen.

Het is waar dat ze Stefanus zonder Romeinse toestemming stenigden. Aan het einde van het boek Handelingen stonden de Joden in Jeruzalem ook op het punt Paulus te doden, toen de Romeinen ingrepen. Dat betekent niet dat het hun toegestaan was. Het betekent dat het een actie van een menigte was. Zeer waarschijnlijk gingen ze na de steniging van Stefanus snel genoeg uiteen om ervoor te zorgen dat alles voorbij was voordat de Romeinen konden aankomen en konden zien wie de schuldigen waren.

De waarheid is dat de Romeinen hun niet de bevoegdheid gaven om mensen wegens godslastering of enig ander misdrijf te doden. Als iemand een halsmisdaad beging en de Joden vonden dat hij ter dood gebracht moest worden, moesten ze daarvoor Romeinse toestemming krijgen.

21

Pilatus, Herodes en de Romeinse processen

Nu hebben de Joden in hun gerechtshof geoordeeld dat Jezus de dood waard is, maar zonder Romeinse goedkeuring kunnen ze daar niets mee doen. Ze moeten naar Pilatus gaan. Hij is de Romeinse gezagsdrager. Ze moeten hem ervan overtuigen dat Jezus iets heeft gedaan wat de dood verdient, zodat Pilatus Hem zal laten terechtstellen.

Het probleem is dat ze Jezus alleen de dood waardig konden achten door te doen alsof Hij een godslasteraar was. Waarom zou Pilatus zich daar iets van aantrekken? De Joden wilden godslasteraars doden. Joodse godslasteraars konden Pilatus niets schelen. Waarschijnlijk zou hij samen met hen God lasteren. De God van de Joden kon hem niets schelen. Eerbied voor Jahweh kon hem niets schelen. Iemand die Jahweh lasterde, zou hij niet beschouwen als iemand die de dood waard was. Dat was geen zaak van de Romeinen.

De Joden hebben hier dus een enorm probleem. Om te beginnen kostte het hun veel tijd om überhaupt een manier te vinden om Hem volgens hun eigen opvattingen te veroordelen. Hij had namelijk niets gedaan wat de wet zodanig overtrad dat ze konden zeggen: 'Daarvoor moeten we Hem doden.' Maar volgens hun uitleg kon iets wat Hij had gezegd godslastering genoemd worden, en dat gaf hun alles wat ze nodig hadden. Of in elk geval besloten ze dat dit alles was wat ze nodig hadden, want iets meer dan dat zouden ze niet krijgen.

Dus besloten ze: 'Ja, Hij is de dood waard. Eindelijk hebben we een veroordelend vonnis tegen Hem.' Nu hebben ze een ander probleem: ze kunnen Hem niet doden. Pilatus moet Hem doden. Ze moeten Pilatus ervan overtuigen dat deze Man een gevaar voor Rome vormt, want het kon Pilatus niets schelen of Jezus een gevaar voor de Joden was. Bijna niemand vormde een groter gevaar voor de Joden dan Pilatus zelf. Mensen die een gevaar voor de Joden vormden, konden hem niets schelen. Hij zou zich alleen druk maken om mensen die een gevaar vormden voor Caesar en zijn belangen. Dus brengen ze Hem in hoofdstuk 23 naar Pilatus.

Ik zei al dat Jezus die nacht zes keer terechtstond. Drie daarvan waren voor de Joden: één keer voor Annas en twee keer voor Kajafas en het gerechtshof. Hij stond ook drie keer terecht voor Romeinse autoriteiten. Hij stond voor Pilatus. Daarna werd Hij naar Herodes gestuurd en stond Hij voor hem. Vervolgens werd Hij teruggestuurd naar Pilatus. Hij had twee rechtszaken voor Pilatus en één voor Herodes. Dit waren Romeinse autoriteiten, en deze rechtszaken werden gevoerd om Romeinse goedkeuring voor Zijn kruisiging te verkrijgen.

Het is interessant dat ze merkten dat Pilatus niet bereid was mee te werken. In zekere zin is dat raadselachtig, maar volgens mij is het te verklaren wanneer we alles overwegen wat hierbij een rol speelde. Daar zal ik later over spreken. Alleen Lukas vertelt ons dat er ook een rechtszaak voor Herodes plaatsvond. Als je de andere evangeliën leest, zou je de indruk krijgen dat Hij in de Romeinse rechtbanken alleen voor Pilatus terechtstond. Maar Lukas geeft ons een uniek stukje informatie: Pilatus vond Jezus geen gemakkelijke zaak om af te handelen en was blij toen hij ontdekte dat Jezus een Galileeër was. Hij zei dat dit onder de rechtsbevoegdheid van Herodes viel en stuurde Hem naar Herodes. Maar Herodes stuurde Hem terug naar Pilatus. Hoe dan ook, dat komt in het volgende hoofdstuk aan de orde. Maar wanneer we bij het begin van het volgende hoofdstuk komen, zul je zien dat ze Jezus niet naar Pilatus brengen en zeggen: 'Wij hebben deze man schuldig bevonden aan godslastering. Hij moet sterven.' Ze veranderden de aanklachten volledig, en de nieuwe aanklachten waren volledig verzonnen. Het waren zelfs leugens.

22

Valse aanklachten en religieuze macht

Het is interessant dat ze Hem in hun eigen rechtbanken niet wilden beschuldigen van dingen waarvan ze wisten dat het leugens waren. Ze moesten óf getuigen hebben, óf Hem zelf godslastering hebben horen spreken. Ze zouden niet zomaar een aanklacht volledig verzinnen en die aanvaarden. Maar ze waren wel bereid tegenover de Romeinen volkomen valse aanklachten te verzinnen. Misschien vonden de Joden,

vanwege hun haat tegen de Romeinen, dat de Romeinen het sowieso niet waard waren de waarheid te kennen. ‘Wij zijn bezig met Gods opdracht. Dit is van onze kant theocratische tactiek.’

Theocratische tactiek is een term die afkomstig is van de Jehova's getuigen. Ook zij geloven dat het aanvaardbaar is om te liegen, zolang het de belangen van hun godsdienst bevordert. Blijkbaar geloofden de Joden in dit geval in theocratische tactiek: lieg als het nodig is om de belangen van je godsdienst te bevorderen. Volgens hen was het in het belang van hun godsdienst om van deze godslasteraar af te komen. Of juist gezegd: om af te komen van deze persoon, die hun machtspositie bedreigde. Ze gaven niet toe dat dit hun motief was, maar dat was het beslist.

Zelfs Pilatus wist dat, want volgens mij staat er in Mattheüs dat

Want hij wist dat zij Hem uit afgunst overgeleverd hadden.

MATTHEÛS 27:18

Hij liet zich niet misleiden over hun motieven. Maar ze brachten politieke aanklachten tegen Jezus in die niet alleen onwaar waren, maar die het tegenovergestelde van de waarheid waren. Het waren werkelijk gewetenloze schurken die in deze specifieke tijd het godsdienstige stelsel van Israël bestuurden. Geen wonder dat ze vervangen moesten worden. En dat werden ze, door Jezus en Zijn discipelen.

Daarom zeg Ik u dat het Koninkrijk van God van u weggenomen zal worden en aan een volk gegeven dat de vruchten ervan voortbrengt.

MATTHEÛS 21:43

23

Joodse en Romeinse rechtspraak vergeleken

De Joden en hun rechtbanken waren niet rechtvaardig. De Romeinse rechtbanken waren zelfs rechtvaardiger dan de rechtbanken van de Joden. We zien dat Pilatus aanvankelijk niet bereid was Jezus te veroordelen zonder dat Hij ergens schuldig aan

was. Hoewel hij werd geïntimideerd — hij werd feitelijk gehanteerd — en daarom toegaf, was hij meer bereid om vol te houden tot er enig bewijs was dat Jezus een misdrijf had gepleegd dan de Joden.

Toen Paulus voor het Joodse gerechtshof stond, waren het de Joden die wilden dat Festus hem aan hun rechtbanken overdroeg. Hem werd gevraagd:

Maar Festus, die de Joden een gunst wilde bewijzen, antwoordde Paulus en zei: Wilt u naar Jeruzalem gaan en daar in mijn tegenwoordigheid over deze zaken geoordeeld worden?

HANDELINGEN 25:9

Hij zei:

Nee, ik wil voor de keizer terechtstaan. Ik verwacht meer gerechtigheid van de heidense Nero dan van deze religieuze leiders van mijn land.

Hij deed er verstandig aan. Ze zouden hem gedood hebben. Voor zover we kunnen nagaan, deed Caesar dat niet, althans niet onmiddellijk.

Er zit dus een zekere ironie in de geschriften van Lukas en in de evangeliën in het algemeen: het volk van God, de Joden, had minder gewetensbezwaren en minder rechtvaardigheid in hun rechtbanken dan zelfs de Romeinen, die heidenen waren en niet eens beweerden in God te geloven. We zullen ontdekken dat Pilatus en Herodes niet echt goede mannen zijn, absoluut niet. Maar ze zijn niet zo slecht als de Joodse leiders met wie Jezus te maken had. En zo zien we in het volgende hoofdstuk dat er andersoortige valse aanklachten tegen Hem worden ingebracht, in een ander soort rechtszaak die tegen Jezus wordt gevoerd.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 22:19-20
- Lukas 22:39-46

- Mattheüs 26:39
- Markus 14:36
- Lukas 22:47-50
- Lukas 22:47-49
- Lukas 22:51
- Mattheüs 26:52
- Mattheüs 26:53
- Psalmen 91:11
- Psalmen 34:8
- Johannes 18:11
- Job 2:10
- 1 Petrus 2:21
- Mattheüs 6:10
- 1 Johannes 5:14
- Lukas 22:52-53
- Markus 14:49
- Mattheüs 26:56
- Lukas 22:54-62
- 1 Korinthe 1:14
- 1 Korinthe 1:16
- Lukas 22:63-65
- Lukas 22:66-67
- Lukas 22:68
- Lukas 20:2
- Lukas 20:3-4
- Lukas 20:8
- Lukas 22:69
- Lukas 22:71
- Mattheüs 26:63-64
- Lukas 22:70
- Markus 14:58
- Lukas 22:66
- Johannes 10:34-36
- Mattheüs 27:18

- Mattheüs 21:43
- Handelingen 25:9

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.